

Круглий стіл судді Європейського суду з прав людини від України Ганни Юдківської

26 вересня 2014 р. викладачі і студенти КУП НАН України взяли участь у круглому столі «Європейський суд перед обличчям грубих масових порушень фундаментальних прав: сучасні виклики». Захід проходив у стінах Академії адвокатури України за головування кандидата юридичних наук, доцента Академії адвокатури України, а з квітня 2010 року – судді Європейського суду з прав людини від України – Ганни Юрївни Юдківської. КУП НАН України у круглому столі представляли доцент кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства КУП НАН України, к.ю.н. О. М. Поліванова, помічник декана факультету міжнародних відносин КУП НАН України К. А. Шумеляк, магістранти факультету міжнародних відносин КУП НАН України Є. Чебанов, О. Пашковець, Д. Риндя і студенти 3 курсу – В. Капустін і Т. Бабцова.

Ганна Юдківська акцентувала увагу на концептуально складних і актуальних питаннях функціонування механізму захисту прав людини Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) і ознайомила аудиторію з практикою застосування ЄСПЛ правила 39 Регламенту ЄСПЛ щодо тимчасових заходів при вирішенні ЄСПЛ міждержавних спорів і спорів за індивідуальними зверненнями у порядку ст.ст. 34 і 35 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (ЄКПЛ) відповідно.

Загальновідомо, що розгляд справи в ЄСПЛ можливий після вичерпання всіх національних засобів юридичного захисту, згідно із загально визначеними принципами міжнародного права, і впродовж шести місяців від дати постановлення остаточного рішення на національному рівні (ст. 35 ЄКПЛ). Однак, з огляду на викладене доповідачем, вимога щодо вичерпання всіх національних засобів юридичного захисту в теперішній невизначеній ситуації окремих регіонів України ускладнює використання громадянами нашої держави можливості обстоювати свою позицію у фактично єдиній у світі дієвій міжнародній судовій інституції щодо захисту прав людини. Суддя наголосила, що правило 39 Регламенту ЄСПЛ, передбачаючи право ЄСПЛ на прохання сторони спору чи будь-якої іншої заінтересованої особи або з власної ініціативи вказати сторонам, який тимчасовий захід, на його думку, слід вжити в інтересах сторін або в інтересах належного провадження у справі, на сьогоднішній день залишається чи не єдиним способом ЄСПЛ в односторонньому порядку запобігати порушенням прав людини як в Україні, так і на територіях інших держав-членів Ради Європи. Пані Юдківська наголосила, що «...Суд не може втручатися у військовий конфлікт, однак у рамках правила 39 Суд може вказати на тимчасовий захід, який має вжити держава, щоб уникнути порушення права, яке не можна відшкодувати як от право на життя чи заборону катувань».

Крім того, доповідач піддала сумніву ефективність розгляду міждержавних спорів в ЄСПЛ, в основі яких лежить військовий конфлікт, що, у першу чергу, пов'язано із поширенням юрисдикції ЄСПЛ виключно на питання тлумачення і застосування Конвенції та протоколів до неї. Оскільки розділ 1 ЄКПЛ містить всього 18 статей, зміст яких приурочено до фундаментальних прав і свобод людини, зрозуміло, що під час військових дій перелік ймовірних порушених прав особи не вичерпується тільки тими, що містить Конвенція, основне призначення якої – все ж забезпечення і захист прав людини у мирний час. Відтак, Суддя Юдківська зробила висновок, що юрисдикційно такі спори знаходяться у площині функціонування радше Міжнародного Суду ООН.

Завершуючи доповідь, Ганна Юдківська підкреслила нагальну необхідність вдосконалення механізму захисту прав людини ЄСПЛ в контексті збільшення кадрових ресурсів суду, оскільки, зазначила доповідач, ЄСПЛ сьогодні перевантажений, так як у його поточному провадженні перебуває майже сто тисяч справ. Несподіваним також стало особисте підтвердження доповідачем короткострокової перспективи завершення процесу вираження державами-учасницями Ради Європи згоди на обов'язковість Протоколу № 15 до ЄКПЛ від 24.06.2013, статтею 4 якого вносяться зміни у статтю 35 ЄКПЛ. Відтак ЄСПЛ зможе брати справу до розгляду впродовж чотирьох місяців від дати постановлення остаточного рішення на національному рівні.

Науковий семінар на тему: «Кримінально-правова охорона медичної діяльності в Україні»

6 жовтня 2014 р., з нагоди Дня юриста, в КУП НАН України кафедрою кримінального права та процесу та студентами магістрами юридичного факультету було проведено науковий семінар на тему: «Кримінально-правова охорона медичної діяльності в Україні». У заході взяли участь к.ю.н., доцент Т. Ю. Тарасевич, к.ю.н., доцент О. М. Короленко, ст. викладач Р. В. Перелигіна, ст. викладач І. М. Бокоч.

Було заслухано наукові повідомлення на теми:

– Роль і значення лікарської етики і деонтології в загальній структурі соціального регулювання медичної діяльності.

– Біоетика як комплексна наука, що займається питаннями медицини в ракурсі захисту прав людини.

– Основні напрями удосконалення організації охорони здоров'я.

– Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні: сучасний стан.

– Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.

– Актуальні проблеми юридичної відповідальності медичних працівників.

Під час обговорення учасники заходу розглядали загальну структуру медичної діяльності і дійшли висновку про необхідність розрізняти такі види соціальних норм, які регулюють численні суспільні відносини, що виникають у різних напрямках охорони здоров'я, які ми називаємо медичними правовідносинами.